

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

23.1.2008

B6-0049/2008

NÁVRH UZNESENIA

na ukončenie rozpravy o vyhláseniach vysokého predstaviteľa pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a Komisie

v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku

predkladajú Angelika Beer, Monica Frassoni, Hélène Flautre a Cem Özdemir

v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie

o Iráne

Uznesenie Európskeho parlamentu o Iráne

Európsky parlament,

- so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN 1696 (2006) a 1747 (2007)
- so zreteľom na správu generálneho riaditeľa Rade guvernérov Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) z 15. novembra o uplatňovaní dohody o zárukách v rámci Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) a príslušných ustanovení rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN 1737 (2006) a 1747 (2007) v Iránskej islamskej republike,
- so zreteľom na správu tajných služieb National Intelligence Estimate o jadrových úmysloch a schopnostiach Iránu, ktorú zverejnil Výbor pre tajné služby USA 3. decembra 2007,
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Pakistane, najmä na uznesenia z 25. októbra 2007 a 15. novembra 2006,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 62/168 z 18. decembra 2007 o situácii ľudských práv v Iránskej islamskej republike a na rezolúciu 62/149 z toho istého dňa o moratóriu na využívanie trestu smrti,
- so zreteľom na závery Európskej rady zo 14. decembra 2007,
- so zreteľom na 2. medziparlamentnú schôdzu EP-Irán, ktorá sa uskutočnila v Teheráne od 9. do 12. decembra 2007,
- so zreteľom na článok 103 ods. 2 rokovacieho poriadku,

O jadrových otázkach:

- A. keďže generálny riaditeľ Mohamed El Baradei vo svojej poslednej správe pre Radu guvernérov MAAE uvádza, že agentúra nezistila zneužívanie deklarovaneho jadrového materiálu v Iráne, ale nemôže poskytnúť dôveryhodné záruky o neexistencii nedeklarovaného jadrového materiálu a jadrových aktivít Iránu bez plného uplatnenia dodatkového protokolu,
- B keďže 15. novembra 2007 Rada guvernérov MAAE schválila pracovný plán, v ktorom Teherán súhlasil v priebehu dvoch mesiacov vyriešiť všetky nedoriešené otázky o svojich jadrových aktivitách,
- C. keďže 13. januára 2008 generálny riaditeľ El Baradei **dosiahol dohodu s iránskou vládou** o vyriešení otvorených jadrových otázok do jedného mesiaca predtým, ako v marci 2008 predloží správu Rade guvernérov MAAE,
- D. keďže zo správy tajných služieb USA o jadrových úmysloch a schopnostiach Iránu vyplýva, že Irán v roku 2003 zastavil program vývoja jadrových zbraní a do polovice

roka 2007 ho neobnovil; keďže spravodajské agentúry ďalej uviedli že „rozhodnutie Teheránu o zastavení programu vývoja jadrových zbraní naznačuje, že je menej odhodlaný vyvíjať jadrové zbrane, než sme sa od roku 2005 domnievali“,

- E. keďže dávnejšie pri príležitosti prijatia rezolúcie 1696 Bezpečnostnou radou OSN 31. júla 2006 zástupca americkej vlády uviedol, že „Irán sa svojou snahou o získanie jadrových zbraní postavil proti medzinárodnému spoločenstvu“ a „priamo ohrozil medzinárodný mier a bezpečnosť“, čo si vyžaduje „rozhodné riešenie“,
- F. keďže Európska rada vo svojich záveroch zo 16. decembra 2007 vyzýva **Irán**, „aby Medzinárodnej agentúre pre atómovú energiu poskytol úplné, jasné a dôveryhodné odpovede, vyriešil všetky otázky týkajúce sa **iránskych** jadrových aktivít, ratifikoval a implementoval dodatkový protokol a plne implementoval ustanovenia dohody o komplexných zárukách vrátane jej subsidiárnych opatrení“; keďže v záveroch sa ďalej zdôrazňuje, že „vykonávanie týchto činností a opatrení zabezpečujúcich transparentnosť, ako to požaduje MAAE, by predstavovalo pozitívny krok k budovaniu dôvery voči **iránskemu** jadrovému programu“,
- G. keďže vysoký predstaviteľ Európskej únie Javier Solana 6. júna 2006 predložil Iránu v mene Číny, Francúzska, Nemecka, Ruska, Spojeného kráľovstva a Spojených štátov súbor rozsiahlych **návrhov** všeobecnej dohody vrátane aktívnej podpory pri budovaní ľahkovodných reaktorov v **Iráne**, účasti na zariadení na obohacovanie uránu v Rusku, právne záväzných záruk týkajúcich sa dodávok jadrového materiálu (nezávislých od jediného zahraničného dodávateľa) a rozsiahlej spolupráce v oblasti menej citlivého jadrového výskumu a rozvoja, čo sa týka šírenia, vrátane dohody o obchode a spolupráci s Európskou úniou,
- H. vzhľadom na stretnutie ministrov zahraničných vecí šiestich štátov venované iránskym jadrovým otázkam, ktoré sa konalo 22. januára v Berlíne,
- I. vzhľadom na nedávne dohody o jadrovej spolupráci, ktoré Francúzsko uzavrelo so Spojenými arabskými emirátmi, Alžírskom a Líbyou,

O ľudských právach a demokracii:

- J. keďže situácia v Iráne v oblasti dodržiavania občianskych a politických práv sa po prezidentských voľbách v júni 2005 zhoršovala,
- K. keďže Irán sa zaviazal podporovať a ochraňovať ľudské práva a základné slobody v rámci rôznych medzinárodných nástrojov,
- L. keďže registrácia kandidátov do parlamentných volieb do Madžlisu, ktoré sa uskutočnia v marci 2008, skončila 10. januára 2008; keďže ministerstvo vnútra bude oznamovať rozhodnutia od 20. januára 2008; a keďže Rada strážcov, ktorá dozerá na platnosť volieb v súlade s ústavou, má právo diskvalifikovať kandidátov,
- M. keďže v roku 2007 bolo v Iráne popravených aspoň 312 osôb vrátane páchatel'ov z radov detí, pričom skutočné počty sú pravdepodobne vyššie,
- N. keďže televízia, tlač a internet podliehajú tvrdej cenzúre,

- O. keďže stovky profesorov boli zbavené svojich postov na základe obvinenia, že sú príliš sekulárni, a množstvo študentov bolo zadržaných po protestoch, ako napríklad študenti, ktorí sa zúčastnili demonštrácií pri príležitosti národného Dňa univerzitných študentov 7. decembra 2007,
- P. keďže aktívni bojovníci za dodržiavanie ľudských práv, ako odborári alebo členovia kampane Milión podpisov za práva žien, podstupujú riziko perzekúcie,
- Q. keďže kultúrne a občianske práva etnických a náboženských menšín, ako sú Azerovia, sufiovia a sunniti, sa stále potláčajú; keďže príslušníci niektorých menšín, ako sú Ahwazi, Kurdi, Balukovia alebo bahaisti, sú dokonca mučení a popravovaní,

O jadrových otázkach:

1. víta dohodu medzi MAAE a Iránom o pracovnom pláne na objasnenie všetkých nedoriešených otázok o iránskom jadrovom programe ako príležitosť na zmiernenie situácie, ak je záväzok splnený;
2. domnieva sa, že závery správy tajných služieb vylučujú akúkoľvek okamžitú možnosť vojenskej hrozby/použitie sily, a vyzýva členské štáty EÚ, ktoré sú členmi Bezpečnostnej rady OSN, aby opäť zaradili otázku Iránu do rokovaní v rámci ZNJZ;
3. plne podporuje pozíciu Európskej rady, ktorá potvrdzuje plnú a jednoznačnú podporu úsilia o dosiahnutie dlhodobého riešenia iránskej jadrovej otázky, a podporuje úsilie generálneho riaditeľa MAAE Mohameda El Baradeia vyriešiť všetky nedoriešené otázky s Iránom do marca 2008;
4. vyzýva Irán, aby si splnil záväzok poskytnúť odpovede na nedoriešené otázky do marca 2008, ako to stanovila MAAE;
5. pripomína svoju výzvu, aby iránsky parlament a vláda ratifikovali a implementovali dodatkový protokol a plne implementovali ustanovenia všeobecnej dohody o zárukách;
6. je presvedčený, že legitímne bezpečnostné obavy Iránu možno najlepšie riešiť v rámci priamych rozhovorov medzi zainteresovanými stranami, a víta všetky diplomatické a hospodárske regionálne alebo dvojstranné iniciatívy v tomto smere;
7. vyzýva iránsku vládu, aby verejne vyhlásila, že Irán nemá v úmysle ohroziť územnú integritu žiadnej krajiny vrátane Izraela;
8. vyzýva Radu, zastúpenú vysokým predstaviteľom pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku Javierom Solanom, aby pokračovala v rokovaní s Iránom, a domnieva sa, že návrhy, ktoré Javier Solana predložil 6. júna 2006, by mohli predstavovať realizovateľný základ, ak sa pri rozhovoroch využijú bez vopred kladených podmienok;
9. pripomína svoj všeobecne odmietavý postoj k využívaniu jadrovej energie z dôvodu s ňou spojených závažných rizík, neriešiteľného problému s odpadom, vysokých nákladov a prirodzeného prepojenia s jadrovými zbraňami;

10. vzhľadom na možnosti dvojakého využívania jadrovej technológie na vojenské a civilné účely vyjadruje vážne znepokojenie nad súčasnou politikou prezidenta Sarkozyho v súvislosti so šírením jadrových zbraní;
11. vyzýva Irán a krajiny Blízkeho východu, ktoré zvažujú investovanie do jadrovej energie, aby nezopakovali chybu mnohých členských štátov EÚ spočívajúcu v uprednostnení nebezpečnej a zastaranej technológie; namiesto toho žiada tieto krajiny, aby rozvíjali všetky možnosti, ktoré ponúkajú moderné technológie obnoviteľných zdrojov energie, energetickej účinnosti a metód uchovávaní;
12. opakuje svoju výzvu, aby všetky štáty vlastniace jadrové zbrane podnikli progresívne kroky na znižovanie počtu jadrových hlavíc, postupné obmedzovanie úlohy jadrových zbraní v bezpečnostnej politike a podporu zón bez jadrových zbraní zahŕňajúcich Európu a Blízky východ;
13. až do úplného odklonu od jadrových technológií podporuje iniciatívy, ako napríklad tie, ktoré v roku 2005 navrhla skupina na vysokej úrovni pre reformu OSN a v júni 2007 vedúci predstavitelia G8 na svojom každoročnom samite, na vytváranie mnohostranných programov zameraných na poskytovanie jadrového paliva pod kontrolou OSN;

O demokracii a ľudských právach:

14. pripomína, že je vážne znepokojený zhoršovaním situácie v oblasti dodržiavania ľudských práv v Iráne a vyzýva iránsku vládu, aby dodržiavala svoje povinnosti týkajúce sa ľudských práv vrátane:
  - zastavenia amputácií, bičovania a iných foriem mučenia a neľudského trestania; zrušenia verejných poprav;
  - zrušenia ukameňovania ako spôsobu popravy; zastavenia poprav osôb, ktoré v čase spáchania trestného činu nedovŕšili 18 rokov;
  - odstránenia všetkých foriem diskriminácie a násilia voči ženám a dievčatám;
  - odstránenia všetkých foriem diskriminácie a ďalších spôsobov porušovania ľudských práv voči príslušníkom náboženských, etnických, jazykových a iných menšín;
  - ukončenia obťažovania, zastrašovania a prenasledovania politických oponentov a ochrancov ľudských práv a skončovania s beztrestnosťou za porušovanie ľudských práv;
15. víta rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 62/149 a vyzýva všetky krajiny, najmä Irán, ktoré stále vykonávajú trest smrti, aby v tejto súvislosti zaviedli všeobecné moratórium;
16. požaduje prepustenie osôb uväznených svojvoľne alebo na základe ich politických názorov a dodržiavanie postupov riadneho súdneho konania; žiada predovšetkým o okamžité prepustenie študentských demonštrantov, odborárov Mansúra Osanlooa a Muhameda Salihho a členov kampane Milión podpisov;
17. dôrazne odsudzuje popravy ahwazských politických aktivistov, najnovšie popravu

Ahmada Marmaziho, Abdolhuseina Harrabiho, Husseina Asakereha, a Mehdiho Haidariho, a vyzýva iránsku vládu, aby okamžite zastavila všetky ďalšie popravy vrátane popravy Zamala Bawiho, Faleha al-Mansúriho, Saida Sakiho a Rasúla Mazreu;

18. vyjadruje hlboký nesúhlas so zatknutím stoviek členov kurdskej, ahwazskej a balúčskej menšiny; požaduje najmä prepustenie kurdských novinárov Abdolvaheda 'Hiwu' Butimara a Adnana Hassanpúra, ktorí boli odsúdení na smrť;
19. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Rada strážcov preveruje volebných kandidátov, a trvá na tom, že v nadchádzajúcich celoštátnych voľbách by sa mali zabezpečiť plné pasívne aj aktívne volebné práva pre všetkých dospelých občanov Iránu;

O vzťahoch EÚ – Irán:

20. vyzýva Komisiu, aby predložila oznámenie o situácii a vyhliadkach v súvislosti so vzťahmi EÚ – Irán; naliehavo žiada obe strany, aby obnovili dialóg o ľudských právach nezávisle od všetkých ostatných otázok a aby preskúmali spôsoby, ako posunúť rokovania o dohode o spolupráci a obchode v prípade, keď bude možné zároveň dosiahnuť pokrok v otázke jadrového programu;
21. žiada Komisiu, aby vytvorila v Iráne delegáciu s cieľom zintenzívniť rozhovory týkajúce sa predovšetkým pomoci pre utečencov, boja proti obchodu s drogami a podporovania dialógu s orgánmi a občianskou spoločnosťou;
22. berie na vedomie rozhodnutie britského súdu, na základe ktorého má byť organizácia Mudžahedín-e-Chalk (MCO) odstránená z britského zoznamu teroristických organizácií; nezávisle od tejto skutočnosti zdôrazňuje, že vnútorné porušovanie ľudských práv a autoritársky a sektársky charakter uvedenej organizácie vylučujú oficiálne kontakty medzi Európskym parlamentom a MCO;
23. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vysokému predstaviteľovi pre SZBP, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, BR OSN, Komisii OSN pre ľudské práva, predsedovi Najvyššieho štátneho súdu v Iráne a vláde a parlamentu Iránskej islamskej republiky.